

De

W₅ O₁ O₁ R₂ D₂ E₁ N₁ A₁ A₁ R₂

Contactblad voor scrabblespelers

DECEMBER 2023

JAARGANG 32 / 4

Onder de auspiciën van het
Nederlandstalig Scrabbleverbond VZW

Verantwoordelijke uitgever: NTSV Holdestraat 42 8700 Tielt

Colofon

Jaargang 32 nr 4, december 2023

Aan dit nummer werkten mee:

Gilbert Devos, Jean Donné,
Myriam Gallin, Frany Gregoor,
Lizette Janssen, Guido Laurent,
Bert Leyssens, Bernard Roose,
Bert van der Loo, Freddy Van Looy,

Eindredactie en vormgeving:

Godelieve Monden

Drukwerk:

Budget-Copy

Cover: F. Denys

Het **volgend nummer** verschijnt
30/03/2024 (deadline 10/03)

Opmerkingen of ideeën?

Stuur naar: dewoordenaar@ntsv.eu

Bestuur NTSV:

Chantal Naessens,
voorzitter & webmaster
Ronny Rutten, ondervoorzitter
Jan Wouters, secretaris
Martine Driegelinck, penningmeester
Bert Leyssens, raadslid

Rankingverantwoordelijken:

Ronny Rutten, Kurt Farasyn

Taalzaken:

'Stichting Woordenschat'
Coördinatie Ronny Rutten

Nieuwsflash:

De nieuwsflash van het NTSV is een
informatiekanaal dat via e-mail wordt
verspreid. Indien je deze wil ontvangen,
mail dan naar webmaster@ntsv.eu

www.ntsv.eu

Inhoudsopgave

3	Voorwoord
4	Analyse IC Littera Tessenderlo
5	Wintervogels in België en Nederland
6	Kerstavond van nonkel Freddy
7	Eeuw-ige woorden
8 - 10	Het meervoud van leenwoorden
11	Limburgs kampioenschap
12	Analyse IC 't Peirt Dendermonde
13	Winter Wonderland!
14 - 15	Turks fruit
16	Analyse IC Coxhyde Oostduinkerke
17	Scrabbleclub Munster, Bilzen
18 - 19	Artistiek hoekje
20	Bridge
21	Keistadtoernooi
22	Analyse IC Heureka Mechelen
23	Puzzelhoekje

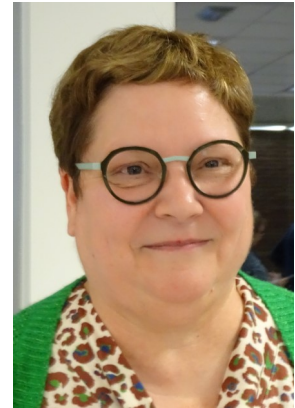
Seizoensplanning

13/01/2024	Interclub Homerus Gent
28/01/2024	Interclub Ypsilon Heist
10/02/2024	Seniorenkampioenschap Blanco Tielt
09/03/2024	Interclub 1 Chipka Aalst te Lede
30/03/2024	Interclub Blanco Tielt
01/05/2024	Dameskampioenschap Fair Play Destelbergen
04/05/2024	NTSV-Interclub te Bilzen

van Dale

Voorwoord

Hoi scrabblevrienden,

Het is bijna zover: binnenkort mogen we 2023 uitzwaaien en 2024 verwelkomen.

In het voorwoord van augustus is een tikfout geslopen: deelnemen is belachelijker dan winnen moet uiteraard zijn: deelnemen is belangrijker dan winnen. Voordat de online-versie verscheen werd dit rechtgezet. Wie een papieren exemplaar heeft kan daar de fout verbeteren.

Voor 2024 staan er 11 interclubs, een seniorenkampioenschap, een dameskampioenschap en een interland op het programma waarna in december het NTSV-seizoen wordt afgesloten in Tielt. Alle data kan je vinden op onze website.

Uiteraard zijn er ook nog de vele clubwedstrijden waar je met de blokjes kan spelen. Daarnaast zijn er scrabbelaars die samenkomen voor een dagje scrabble afgewisseld met een niet-scrabble-activiteit, bv. Frunsterdag, Simmekesdag, een trip naar Carboneras waar men het scrabbelen met uitstapjes combineert, enz.

Maar wat even belangrijk is naast al dat streven naar de hoogste punten is het sociale aspect. Door de jaren heen zijn er vriendschappen ontstaan en hier en daar speelde Cupido een rol van betekenis. Mooi toch?

Kerstwens 2023

Warme vriendschap

In een sfeer van

Begrip, steun en vertrouwen

Om een nieuw jaar op te bouwen

Prettige kerstdagen en een gelukkig en gezond 2024!

Uw voorzitter,
Chantal Naessens

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O
1	V	A	R	E	N	S					K	R	a	J	
2	J	A	A	P								L			
3		F	R	A	N	K	E	R	S			E			
4								T			T				
5				B	A	D	Z	O	N	E	s				
6					M	O	O	T			E			F	
7				B				E			N			O	
8			H	E	L	S	E	N			D			N	
9				G				D						C	
10				O	H			E			T		W	E	
11				M	I		E	N	Q	U	E	T	E		
12				D							X		G		
13			I	L	E	U	M						K		
14					P	A	G	I					U		
15	V	E	R	W	I	S		E	O	C	E	E	N	S	

Deelnemers	:	111
Beurten	:	19
Totaalscore	:	936
Scrabbles	:	4
Solo's	:	1
Soloscrabbles	:	0
Hoogste beurtscore	:	100
Nulscores (gem./deelnemer)	:	0,92
Topscores (gem./deelnemer)	:	7,80
Scrabbles (gem./deelnemer)	:	2,16
Getrokken blanco's	:	6
Beurten met Q	:	1

GELEGDE SCRABBLES

Beurt	Aantal	Gelegde Scrabbles
Beurt	4	STOTENDE - TOETSEND
	5	FRANKERS
	6	ENQUETE
	15	LETSEND - STEELDEN - TELEXEND - DELETEND - NETELEND - ZETELEND - AFTELLEND - GENETELD - TEGELEND - AFLATENDE - AFSTELDEN - STELENDE - TELLENDE - TELENDE

SOLO's - DUO's - TRIO's

Beurt	Aantal	Gelegde Scrabbles	Winnaars
Beurt	8	TRIO	Jan De Ridder, William Callewaert en Mieke Moonen met EOCEENS
	12	SOLO	Dirk Van Den Herrewegen met PAGI

TOPS - TOPPER(s)

Aantal	Topper(s)
15	Bert Leyssens

NULLEN - TOPPER(s)

Aantal	Topper(s)
4	Marc Baelde en Marleen Punie

CRUCIALE ZETTEN en ANDERE WEETJES

Beurt	Aantal	Gelegde Scrabbles
Beurt	4	78% van de deelnemers wist een scrabble te maken in deze beurt.
	7	In deze beurt verloor Jan De Ridder zijn enige punt in de eerste helft. Een vijftal kuste zijn 100% weg.
	12	In deze beurt vielen de meeste nullen (13). Carla Adelaar was een van de slachtoffers die hier haar top 10-plaats zag verdwijnen.
	13	15 spelers maakten een goede beurt met VERWIS (63p - 7 spelers) of WEGVIS (60p - 8 spelers). De derde beste gelegde zet was slechts 38 punten waard.
	13	Dit was tevens de beurt waarin het tweede grootste aantal nullen viel (10). Jos Leyssens en Bertrand De Bouvere vielen hierdoor weg uit de top 10.
	14	De top 3 kwam hier in een beslissende plooi. Bert Leyssens vond een x4 waardoor hij de leiding van Jan De Ridder overnam.
	15	91 van de 111 spelers vonden in deze beurt een scrabble.

De winterperiode biedt in onze gewesten een zeer breed palet van zowel inheemse vogelsoorten, met lokale broedplaatsen, als trekvogels die in de herfst hun broedgebieden verlaten en hier overwinteren of voorbijtrekken naar zuidere overwinteringsgebieden.

We focussen in dit artikel op trekvogels vanuit Noord- en Oost-Europa. We zullen deze dus enkel hier aantreffen gedurende de herfst- en winterperiode.

De **ijsgors** neemt hierbij een bijzondere plaats in. Het is een eerder zeldzame wintergast, die zijn broedplaats heeft in Arctisch-alpine habitats in het noordpoolgebied. Hij overwintert hier in onze kustgebieden. Met zijn lichaamslengte van ongeveer 15 cm is hij een van de kleinste trekvogels uit Noord-Scandinavië

Ook de **barmsijs** is een van de kleinste trekvogels, die in zeer grote zwermen zuidwaarts trekt vanuit Scandinavië en Rusland. Hij broedt in berken- of in gemengd naald- en berkenbos en struiken.

De **keep** is een trekvogel die sterk op onze vink lijkt. Hij heeft een prachtig kleurenpalet met gele snavel, oranje keel en zwart-oranje-wit vleugelpatroon.

De **kolgans** is dan weer een van de grootste trekvogels, die broedt op de Russische toendra en aan de Barentszee. Hij heeft een lichaamslengte tot 80 cm.

De **smient** vormt bij ons in de winter de meest algemene eendvogel, maar heeft zijn broedplaatsen in Noord-Engeland, Schotland, tot in IJsland en Scandinavië. De **woerd** (het mannetje) haalt een lichaamslengte van 50 cm.

De **rotgans** is met zijn volledig zwarte kop en zwarte hals moeilijk te verwarren met zijn soortgenoten. Zij komen overgevlogen vanuit hun broedgebieden in de toendra's van Midden- en Noord-Siberië om hier te overwinteren en in februari of begin maart reeds terug te keren naar hun habitat.

De **kanoet** lijkt sterk op onze strandloper. Hij komt uit Groenland en Arctisch Canada. Hij overwintert hier vooral op de Waddeneilanden. Maar een soortgenoot uit Siberië trekt via West-Europa verder naar het zuiden en overwintert in Afrika.

De **rosse grutto** kenmerkt zich door twee overwinteringsgebieden. De populatie die in West-Europa overwintert, broedt in Noord-Scandinavië en langs de Witte Zee. De populatie met broedplaats in West-Siberië overwintert dan weer langs de westkust van Afrika. De rosse grutto lijkt sterk op de tureluur en op de zwarte ruit. Het onderscheid kan je maken aan de kleur van de poten, oranje bij de laatste twee en grijs bij de rosse grutto, die ook een ros kleed heeft tijdens de broedperiode.

De **pijlstaart** is zowel op de grond als in de lucht de sierlijkste eend van onze streken. Zijn puntige lange staart geeft hem zijn naam. Zijn broedgebied ligt in Scandinavië en Rusland. In koude winters trekken pijlstaarten soms verder door naar het zuidwesten.

De **grote zaagbek** is dan weer een eendensort die hier in onze streken broedt, en dan vaak in een boomhol. Het is een fascinerend gezicht om deze vogel in de winterperiode in zwermen op het IJsselmeer te zien foerageren.

Om te eindigen nog even een heel andere trekvogel. De **fitis** is in onze gewesten een zomergast, die naar tropisch en zuidelijk Afrika trekt. Hij lijkt sterk op de **tjiftjaf**. Maar de zacht vloeiende tonen van zijn liedje vormen een contrast met de *tjiftjaf*-onomatopoe van zijn soortgenoot. Met zijn lichaamslengte van amper 11 cm is hij dan weer een van de kleinste vogels die afstanden van duizenden km aflegt om te gaan broeden.

Eindelijk, zuchtte mijn vrouw. Eindelijk is die malle nonkel van jou voorgoed van 't straat.

Het leek er inderdaad op dat we in de toekomst niet alleen woordenlijstjes zouden uitwisselen met nonkel Freddy: de eeuwige casanova was erin geslaagd een liefde te strikken en een relatie aan te gaan waarvan de houdbaarheidsdatum meer dan drie dagen in de toekomst lag.

Ze heette Lizzy, had een kruidenwinkeltje, deed aan yoga, kon goed koken. Bovendien woonde ze in Nederland, wat uiteraard een garantie was voor een langdurige relatie. Nonkel Freddy was door het dolle heen: hij hielp Lizzy met de winkel, waste de lege kruidenpotjes af, dweilde het winkeltje, streek haar yogamatje, hielp met koken. Kortom, zinnestjes vormen met de woorden "gesetteld", "eindelijk" en "het werd tijd" bleken gemakkelijk als het over nonkel Freddy ging.

Niettemin bleef hij lijstjes maken over diverse onderwerpen: woorden eindigend op "boon", woorden beginnend met "vat", lijstjes met woorden met afwijkend meervoud, woorden eindigend op "wagen". Het hield niet op.

Gelukkig kreeg ik een defect aan mijn printer, zodat ik niet verplicht was het hele zootje af te drukken. Bovendien werd de printer eigenlijk voor niets anders gebruikt dan voor de lijstjes van nonkel Freddy, en de recepten die mijn vrouw vond op Facebook. Meestal recepten van ene Bekkari of Naessens. Ik vond dan ook helemaal geen redenen om meteen naar de winkel te rennen om het printerprobleem op te lossen.

Toen ik dat vertelde aan nonkel Freddy, scheen er een raar lichtje in zijn ogen. En hij glimlachte raadselachtig. Diezelfde week vroeg mijn vrouw welk type van printer ik had, en zei "zomaar" toen ik vroeg waarom. "Ze zijn iets van plan" zei ik binnensmonds en ik kreeg gelijk.

Op papier leek het eenvoudig: we zouden samen met Lizzy en nonkel Freddy kerstavond vieren. Bij de planning werd zelfs rekening gehouden met de kerstscrabble waaraan ikzelf en nonkel Freddy gingen deelnemen. (De vraag waarom er moet gescrabbeld worden daags voor Kerstmis, of daags voor Nieuwjaar blijft helaas onopgelost.) Nonkel Freddy ging mijn vrouw komen halen, zodat ze Lizzy kon helpen met de voorbereidingen van een spetterende kerstavond. Nadien zou hij mij komen halen om naar de kerstscrabble te gaan. Vervolgens zou ik met nonkel Freddy meerijden naar Lizzy om daar kerstavond te vieren. Mooi plan.

Tot op de scrabble ging alles goed. Helaas voor nonkel Freddy maakte hij een goede en een slechte beurt: met succes vormde hij de vierklapper "toewagen" maar spijtig genoeg legde hij er in de volgende beurt een "d" achter. Solo nul.

Nonkel Freddy was zwijgzaam toen we terugreden naar mijn huis om nog enkele spullen op te halen. En hij werd nog zwijgzamer toen hij na een tankbeurt, bij het inrijden van onze straat, een sputterende motor kreeg. Benzine getankt in een diesel. "Miljaar" vloekte nonkel Freddy, "en ik heb nog super getankt i.p.v. Euro 95".

Even rondbellen naar de pechdiensten, garagisten of handige klussers leerde dat 's anderendaags het probleem opgelost kon worden. "Het is kerstavond, meneer".

De antwoorden die nonkel Freddy te horen kreeg van Lizzy waren korter. "Sufkop". Hij legde de gsm beteuterd neer, keek hulpeloos naar mij en ik troostte hem door te zeggen dat hij bij mij kon blijven.

Er schoot hem iets te binnen, hij nam de sleutels, ijde naar de auto en kwam glunderend terug met zijn scrabbledoos.

In de kelder stond nog een doosje Zwan-worstjes, in de keuken vond ik nog beschuit, en in de koelkast stond nog een flesje limonade.

We scrabbelden alsof ons leven ervan afhing, de klok tikte stilletjes voort, en opeens dacht ik : Nonkel Freddy, simpele fantast, eeuwige verstrooide professor, volgroeide puber: ik beleef hier de mooiste kerst sinds jaren met jou.

Aan alle mensen, en vooral alle scrabbelaars : EEN ZALIGE KERST.

EEUW-IGE woorden zijn woorden die het woord EEUW bevatten. Als scrabbelaar vraag je je natuurlijk af wat er nog vóór kan, en hoeveel (1/2/3/4/...) en erachter??? In het antwoord daarop komen vele bekende, maar ook onbekende woorden uit de woordentrommel.

In totaal zijn er 136 die eindigen op –EEUW, en 1947 die EEUW bevatten. Een kleine selectie daarvan zal hier de revue passeren.

We beginnen netjes alfabetisch en met één lettertje ervoor:

Een GEEUW kennen we allemaal, en GEEUWEN kunnen we ook. Degene die dat doet is een GEEUWER of een GEEUWSTER, alleszins een GEEUWERD. Er is slechts één woord eindigend op –GEEUW: GEGEEUW.

KEEUWEN is wat vissen doen als ze naar adem snakken in bedorven water. BEKEEUWEN kan ook, maar dan ben je bijna aan het stikken.

Met LEEUW als uiteinde zijn er 15 woorden. Enkele voorbeelden zijn: ZEELEEuw/ BERGLEEUW/HOLENLEEuw. Maar kende je ook de FABELLEEuw of de APOSTELEEUW? Het langste woord in deze reeks is BLADLUIZENLEEuw, de larve van de gaasvlieg. Achteraan de LEEUW kan je ook aanvullen tot LEEUWER (het oog van een touw), LEEUWERK (hetzelfde als LEEUWERIK), LEEUWAAP, LEEUWHOND, LEEUWIN en LEEUWVIS.

Met MEEUW als uiteinde vinden we 23 woorden. De ‘langste’ meeuw is de REUZENROOFMEEUW.

Achteraan MEEUW kan je nog een S plakken: MEEUWS, wat zwak, ziekelijk betekent.

Met een P vooraan krijg je PEEUWEN, wat jammeren of jeremiëren wil zeggen. Als variant bestaat ook PIEUWEN met dezelfde betekenis.

Als je vooraan een R plaatst, vind je 47 woorden.

REEUW als zelfstandig naamwoord is een benaming voor allerhande gereedschap.

Als werkwoord betekent REEUWEN (een lijk) afleggen. Vandaar ook het bijvoeglijk naamwoord REEUWS, met drie betekenissen: een lijkklucht hebbend, maar ook slecht van smaak of wrang, of geil of wellustig. Ook de trappen REEUWSER en REEUWST kunnen.

Met een T vooraan krijg je een TEEUW. Dat kan een runderziekte zijn, en dan heeft het geen meervoud. Maar we kennen TEEUW eerder als een kruising tussen een mannetjestijger en een vrouwtjesleeuw, en daar kunnen er meer van zijn. De LIJGER kende je waarschijnlijk ook al?

Er zijn twee woorden die eindigen op –TEEUW: KWARTEEUW en LICHTEEUW;-)

Een WEEUW is een weduwe, een weeuwplant of een wulp (soort vogel).

Er is één woordje eindigend op –WEEUW: SLAWEEUW

Met een Z vooraan heb je een ZEEUW, een oude Zeeuwse rijksdaalder.

Als je aan het BEZEEUWEN bent, dan ben je aan het bezwijmen. En als je VERZEEUWD bent, dan ben je ofwel zeeziek, ofwel misselijk of katterig.

Dan komen die met twee letters ervoor.

BREEUW levert ons drie werkwoorden: BREEUWEN, OPBREEUWEN en OVERBREEUWEN. Alle drie hebben ze te maken met het dichten van naden op schepen of in sluisdeuren.

KREEUW als zelfstandig naamwoord is een loopzakje, een zakje waarin matrozen voorwerpen van dagelijks gebruik bewaren. Het werkwoord KREEUWEN betekent schreeuwen of jammeren.

Er zijn 14 woorden die eindigen op –PREEUW, maar dat zijn allemaal spreeuwen.

Het werkwoord PREEUWEN betekent ontfutselen

SLEEUW is een bijvoeglijk naamwoord met diverse betekenissen: werktuigen kunnen stomp of bot zijn, en mensen loom of moe.

Er zijn drie woorden eindigend op –SLEEUW: CIRCUSLEEUW, MANNETJESLEEUW en VROUWTJESLEEUW (haha!).

Met SNEEUW achteraan vinden we 32 woorden: bijna allemaal soorten sneeuw. Er zijn tien werkwoorden die eindigen op –SNEEUWEN.

Met drie medeklinkers ervoor komen we bij SPREEUW, en de soorten spreeuwen hebben we al gehad.

Met vier medeklinkers ervoor heb je een SCHREEUW. Van samenstellingen met –SCHREEUWEN zijn er 15.

Bij iedereen is het woord ANGSTSCHREEUW wel bekend: acht medeklinkers na elkaar!!! Je zou het voor minder uitschreeuwen;-)

Bij leenwoorden worden soms meervoudsuitgangen gebruikt uit de taal waaraan de woorden ontleend zijn, meestal naast Nederlandse uitgangen.

In het merendeel van de gevallen gaat het om Latijnse en Oudgriekse woorden. In dit overzicht beperken we ons tot Oudgriekse, Latijnse en Italiaanse leenwoorden.

1. Veel Latijnse woorden eindigen op *-us*. Hier kunnen we drie subcategorieën onderscheiden:

- woorden die hun uitgang in het meervoud veranderen in *-era* of *-ora*.

Het zijn een zeer beperkt aantal woorden, bijv. :

GENUS – *genera*
 LATUS – *latera* (*blad*)*zijde*
 ONUS – *onera* (*last*)
 OPUS – *opera* (*werk*)
 TEMPUS – *tempora* (*tijd*)

- woorden die hun uitgang in het meervoud veranderen in *-i*; soms komt *-ussen* voor. Het zijn de-woorden en een vrij groot aantal mannelijke persoonsnamen.

Voorbeelden van persoonsnamen zijn:

ALUMNUS (oud-student): *alumni*
 DOCTORANDUS : *doctorandi* – *doctorandussen*
 GENIUS (aanstichter): *genii* – *geniën*
 PROMOVENDUS : *promovendi*

Als regel krijgen persoonsnamen op *-icus* altijd *-i*, bijv.: *chemici*, *critici*, *diabetici*, *informatici*, *romantici* ...

- woorden die in het meervoud alleen op *-ussen* kunnen uitgaan. Het zijn de- en het- woorden, meestal zaaknamen, bijv.: *circussen*, *krokussen*, *prospectussen*, *rebussen*, *virussen* ...

Opmerking: Vrouwelijke persoonsnamen eindigend op *-a* die afgeleid zijn van mannelijke (Latijnse) persoonsnamen op *-us* krijgen een meervoud op *-ae* en op *-a's*, bijv.:

CHEMICA – *chemicae* – *chemica's* / CLINICA – *clinicae* – *clinica's* / CURANDA – *curandae* – *curanda's* (onder curantele gestelde personen) / CYNICA – *cynicae* – *cynica's* / DOMINA – *dominae* – *domina's* / EMERITA – *emeritae* – *emerita's* (rustende hoogleraresen of predikantes) / EPICA – *epicae* – *epica's* (heldendichteresen) / ETHICA – *ethicae* – *ethica's* / FYSICA – *fysicae* – *fysica's* / LYRICA – *lyrica* – *lyrica's* / MEDICA – *medicae* – *medica's* / MIMICA – *mimicae* – *mimica's* (mimespeelsters) / MYSTICA – *mysticae* – *mystica's* / OPTICA – *opticae* – *optica's* ...

Let op: *amica* – *amicae* (enige meervoudsvorm!) (vriendin(nen), m.n. als aanspreekvorm in een brief) is een Latijnse aanspreekvorm of vocatiefvorm van het Latijnse woord *amicus* (niet in SWL). De mannelijke aanspreekvorm *amice* – *amices* komt wel voor in de SWL.

2. De uitgang op *-um* wordt veranderd in *-a*, ofwel van een *-s* voorzien.

In veel gevallen komen beide vormen voor, bijv.:

AQUARIUMS – <i>aquaria</i>	IMPERIUMS – <i>imperia</i>	OSSUARIUMS – <i>ossuaria</i>
CENTRUMS – <i>centra</i>	JUBILEUMS – <i>jubilea</i>	SYMPOSIUMS – <i>symposia</i>
CIBORIUMS – <i>ciboria</i>	LYCEUMS – <i>lycea</i>	VIVARIUMS – <i>vivaria</i>
CRITERIUMS – <i>criteria</i>	MAUSOLEUMS – <i>mausolea</i>	TERRARIUMS – <i>terraria</i>
DELIRIUMS – <i>deliria</i>	OMNIUMS – <i>omnia</i>	VOTUMS – <i>vota</i>
DICTUMS – <i>dicta</i> (gezegdes)	ORATORIUMS – <i>oratoria</i>	VELUMS – <i>vela</i> (o.a. kelkkleedje)

Soms bestaat alleen de meervoudsvorm op *-a*, bijv.: ADAGIUM – *adagia* (spreuk) / ADVERBIUM – *adverbia* (bijwoord) / DOMINIUM – *dominia* (eigendom) / ESTUARIUM – *estuaria* (*ook* estuariën) (wijde trechtvormige riviermond) / FACTUM – *facta* (feit/daad) / FATUM – *fata* (lot, noodlot) / INDICIUM – *indicia* (grond van vermoeden) / MIXTUM – *mixta* (mengsel) / PYELUM – *pyela* (nierbekken) / RECTUM – *recta* (endeldarm) / SEPTUM – *septa* (kooftsluiting) / PERINEUM – *perinea*...

3. De uitgang op **-is** wordt veranderd in **-es** of er wordt een Nederlandse vorm op **-issen** gebruikt, bijv.:
AMANUENSIS – amanuenses – amanuensissen / BASIS – bases – basissen / CRISIS – crises – crisisen /
DOSIS – doses – dosissen / THESIS – theses – thesissen

4. Bij leenwoorden op **-men** is de Nederlandse meervoudsuitgang op **-s** gebruikelijker dan de vervanging van **-men** door **-mina**, bijv.:

EXAMENS – **amina** / SPECIMENS – **specimina** / TENTAMENS – **tentamina** ...

Uitsluitend een meervoud op **-mina** hebben bijvoorbeeld: AGNOMEN – **agnomina** (bijnaam) / BITUMEN – **bitumina** / CRIMEN – **crimina** (misdaad) / LUMEN – **lumina** (eenheid van lichtstroom) / NUMEN – **numina** (onpersoonlijke hogere macht) / NOMEN – **nomina** (naamwoord) / OMEN – **omina** (voorteken) / PRONOMEN – **pronomina** (voornaamwoord) / SUDAMEN – **sudamina** (zweetuitslag) / VOLUMEN – **volumina**

5. Enige woorden die oorspronkelijk uit het Oudgrieks komen, kennen in het Nederlands nog het Griekse meervoud. Daarnaast is doorgaans ook de Nederlandse meervoudsvorm geaccepteerd. De categorie eindigend op **-ta** wordt veelal als archaisch beschouwd en wordt vooral in vaktaal maar ook nog in de SWL gebruikt. Enkele voorbeelden:

AXIOMA: axioma's – **axiomata** (onomstotelijke waarheid)

DOGMA: dogma's – **dogmata** (leerstelling)

EMBLEMA: emblema's – **emblemata** (embleem, zinnebeeld)

ENIGMA: enigma's – **enigmata** (raadsel, mysterie)

LEMMA: lemma's – **lemmata** (o.a. titelwoord in een woordenboek)

MYXOMA: myxoma's – **myxomata** (gezwel opgebouwd uit slijmweefsel)

POËMA: poëma's – **poëmata** (dichtstuk)

PRISMA: prisma's – **prismata**

SCHEMA: schema's – **schemata**

STIGMA: stigma's – **stigmata**

STOMA: stoma's – **stomata**

STREMMMA: stremma's – **stremmata** (bep. oppervlaktemaat)

THEMA: thema's – **themata**

TRAUMA: trauma's – **traumata**

ZEUGMA: zeugma's – **zeugmata** (bep. stijlfiguur)

maar CHRISMA: enkel **chrismata** (zalfolie), NOËMA enkel **noëmata** (bep. stijlfiguur), OCHÈMA enkel **ochèmata** (astraallichaam).

6. Veel Oudgriekse leenwoorden op **-on** eindigen in het meervoud op **-a**, soms ook op **-s**, bijv:

ABATON: **abata** - abatons (terrein of vertrek dat om religieuze redenen niet mocht worden betreden)

ETYMON: **etyma** (stamwoord)

LEXICONI – **lexica** - lexicons

SYMPOSITION: **symposia** – symposiums

TAXON – **taxa** (naam voor categorieën als variëteit, soort, geslacht, familie...)

XOANON – **xoana** (oud-Grieks cultusbeeld)...

7. Een aantal Oudgriekse leenwoorden op **-os** eindigt in het meervoud op **-oi**, bijv:

DROMOS – **dromoi** (lange gang die naar een grafkamer leidt)

MYTHOS – **mythoi** (mythe)

SKYFOS – **skyfoi** (soort kom van aardewerk)

THOLOS – **tholoi** (oud-Griekse kleine ronde tempel)

TOPOS – **topoi** (vaste gedachteswending of uitdrukking)...

8. Veel Latijnse leenwoorden op **-x** eindigen in het meervoud op **-ces**, bijv:

APEX (top): **apices** - apexen

APPENDIX: **appendices**

CERVIX (baarmoederhals): **cervices**

CODEX: **codices**

CRUX (kernprobleem): **cruces**

CURATRIX (vr. van curator): **curatrices**

DUX (hertog bij de Germanen): **duces**

HELIX (schroef, spiraal): **helices**

IMBREX (Romeinse bolle dakpan): **imbrices**

INDEX: **indices** - indexen

JUDEX (rechter): **judices**

MATRIX: **matrices** - matrixen

MENTRIX (vr. van mentor): **mentrices** - mentrixen

NESTRIX (vr. van nestor): **nestrices** - nestrixen

PATRIX (gesneden stempel waarmee matrijzen vervaardigd worden): **patrices**

QUAESTRIX (vr. van quaestor): **quaestrices**

RADIX (wortel, wortelgetal): **radices**

VORTEX (draaikolk, wervelwind): **vortices**

Opgelet!

- Een aantal zelfstandige naamwoorden op **-x** heeft **geen meervoudsvorm** zoals o.a.

cortex (barst, schors, schil), **hex** (bordspel, naam afgeleid van het Griekse woord hex=zes) en **obex** (beletsel bij het ontvangen van een sacrament, m.n. bij het doopsel). Deze woorden hebben trouwens ook geen verkleinvorm.

- **Vertex** (hoogste punt van de schijf van de maan of van een planeet) heeft enkel een Nederlands meervoud op **-en** en **vortex** enkel het Latijnse meervoud **vortices**.

9. Bij woorden van Italiaanse herkomst op **-o** wordt deze klinker in het meervoud soms veranderd in **-i**, daarnaast komt een gewoon **s**-meervoud voor, wat meestal de voorkeur heeft en soms de enige mogelijkheid is zoals bij de woorden SALTO: **salto's** / SALVO: **salvo's** en TORSO: **torso's**.

AMARETTO: amaretto's – amaretti

CONTO: conto's – conti

LIDO: lido's – lidi

BAMBINO: bambino's – bambini

CONCERTO: concerto's – concerti

PALAZZO: palazzo's – palazzi

BRAVO: bravo's – bravi

FORTO: forto's – forti

PORTO: porto's – porti

CANTO: canto's – canti

GETTO: getto's – getti

PUTTO: putto's – putti

CAPO: capo's – capi

INTERMEZZO: intermezzo's – intermezzi

SALDO: saldo's – saldi

CELLO: cello's – celli

LIBRETTO: libretto's – libretti

SCUDO: scudo's – scudi

TEMPO: tempo's – tempi

Enkele voorbeelden van woorden met zowel een meervoud op **-s** als op **-i**:

Opgelet!

- Verder bestaat er ook een aantal woorden met enkele een **i**-meervoud zoals bijv.:

GRAFITTO: **grafitti**, MAFFIOSO: **maffiosi** / MOLO: **moli** (havendam, hoofd) / PANINO: **panini** / PENTITO: **pentiti** (spijtoptant), POMODORO: **pomodori** (romatomaat)

- Het woord COLLO heeft het meervoud **colli**; daarnaast erkennen de woordenboeken ook een enkelvoudsvorm COLLI met als meervoud **colli's**

10. Tot slot nog enkele woorden met een speciale meervoudsvorm:

HOSPES (persoon bij wie men voor geld op kamers woont): hosp*ites* - hospessen (hospesjes)

CUSTOS (koster) : custod*es* (custosjes)

LEX (wet): leg*es* (geen verkleinwoord!)

EPOS (heldendicht): ep*en* - epossen (eposjes)

CAPUT (hoofd(stuk)): cap*ita* (geen verkleinwoord!)

PYXIS (doosje voor geconsacreerde hosties): pyxid*es* - pyxissen (pyxisjes)

HYMNALE (liturgisch boek met lofzangen ter ere van God of een heilige): hymnal*ia*
(hymnaletjes)

SEDILE (in een balustrade of muur ingebouwde zitplaats in het koor van een kerk): sedil*ia*
(sediletjes)

REX (rexkonijn, rexkat): rex*en* (rexjes) hoewel afgeleid van het Latijnse woord rex.

Het Latijnse meervoud van rex (koning) is reges maar komt *niet* voor in de SWL.

Limburgs Kampioenschap 25-11-23

Frany Gregoor

Het clublokaal van Munster, Bilzen was piekfijn in orde gebracht om 40 leden van de 2 Limburgse clubs te ontvangen. Zij werden opgedeeld in 4 reeksen, op basis van hun scrabbleprestaties in het voorbije jaar, om in 1 wedstrijd te strijden voor de provinciale titels.

De partij begon met 56 punten voor QUEER. Na 3 beurten voelden zich 33 spelers al helemaal thuis in Eik en bevestigden dat met GEAARDE. In beurt zeven waren er legio scrabblemogelijkheden, maar alleen Stefaan Roels en Frans Symons noteerden WANOVENs op hun beurtbriefje. Net voor de pauze snoepte Ronny Rutten nog 7 meerpunten mee met GASTETJE. Na 10 beurten waarin men 545 punten kon verdienen werd de ovenverse Limburgse vlaai aangesneden.

Tussenstand per reeks:

A: Frans Symons 522 / B: Hilde Machiels 502 / C: Geert Decresson 449 / D: Pedro Terron 455

Hernomen werd met NEU, toch dachten de meesten 'ja' toen 3 scrabbles op rij de revue passeerden. Een trio legde BEMENSTEN. Ronny Rutten was een van hen en schoof door naar de koppositie. KLUNZEND en AFKOMEND bleken geen probleem voor de koplopers in de reeksen A, B en C. In de D-reeks miste Pedro Terron een alles-af en kwam Henriette Caubergh aan de leiding. Beurt 17 baarde de zevende scrabble: ROETJES. De 2 letters voor EN (57) brachten de eindscore op 1079 punten.

Ronny Rutten verloor in de laatste zeven beurten slechts één schamel puntje en totaliseerde 1031 punten. Knap! Een jaar lang staat achter zijn naam: kampioen van Limburg. Stefaan Roels en Frans Symons flankeerden hun voorzitter op het podium.

Ook de winnaars in de andere reeksen konden met een mooie prijs en een brede glimlach op het gelaat huiswaarts keren:

B: Hilde Machiels
(Littera)

C: Geert Decresson
(Munster)

D: Henriette Cauwbergh
(Munster)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O
1	C	A	S	C	O		S	M	E	e	R				E
2				O			T	E	R	G	E	N	D	S	T
3			K				U								E
4			Z	E			W								R
5			E		N		K				H				I
6		S		A		A				Y	O				J
7			P		U		D		H	E	R				
8			O	P	W	O	E	L	E	N	D				B
9			N		T				V		E				I
10		D		E			M	E		N					J
11			S		N			I							L
12								K							A
13								T							G
14							E		L	E	E	M	T	E	
15				B	R	O	N	Z	I	N	G				N

Deelnemers	:	112
Beurten	:	17
Totaalscore	:	1093
Scrabbles	:	6
Solo's	:	0
Soloscrabbles	:	1
Hoogste beurtscore	:	212
Nulscores (gem./deelnemer)	:	1,22
Topscores (gem./deelnemer)	:	7,76
Scrabbles (gem./deelnemer)	:	1,72
Getrokken blanco's	:	6
Beurten met Q	:	1

GELEGDE SCRABBLES

Beurt	Gelegde Scrabbles
6	BRONZING
8	ZESPONDS
9	BIJLAGEN
10	STUWKADE
11	GEURENDS - GRENSDE - STRENGDE - TERGENDS
16	AFKAUWDE

SOLO's - DUO's - TRIO's

Beurt	Type	Winnaars
6	TRIO	Omer Van Hoecke, Marc Stepman en Jef Wuyts met BRONZING
8	SOLO	Jan Cornet met ZESPONDS (soloscrabble)
10	DUO	Jan De Ridder en Jan Cornet met STUWKADE

TOPS - TOPPER(s)

Aantal	13	Bert Leyssens
--------	----	---------------

NULLEN - TOPPER(s)

Aantal	5	An Westyn
--------	---	-----------

CRUCIALE ZETTEN en ANDERE WEEJTJES

Beurt	Gebeurtenis
3	Maar liefst 93% van de zaal vond de topzet YEN (of YIN)
6	Annie Clissen was de enige andere speelster die ook BRONZING had gevonden, maar op een andere plaats had gelegd.
6	Met 43 nulcores en slechts 4 spelers met een geldige scrabble, zou je denken dat dit een doorslaggevende beurt is. Echter blijken 3 spelers uit de uiteindelijke top 4 hier bij de 43 ongelukkigen te zitten en geen van de 4 scrabblevinders eindigen in de top 10.
8	Met zijn soloscrabble wist Jan Cornet amper 12 bonuspunten te vergaren.
10	Ook hier bracht de enige scrabble slechts 17 punten extra op ten opzichte van de tweede beste gevonden zet.
14	4 scrabbelaars, waaronder Chris Moyaert, wisten minstens 15 punten meer dan de rest te scoren met hun ETERIJ, in aanbouw met TERGENDST
16	Deze laatste scrabblebeurt bleek doorslaggevend. 34 verschilpunten zorgden ervoor dat Jan De Ridder, die vanaf beurt 1 aan de leiding stond, nog voorbijgestoken werd door Bert Leyssens.
	Jan Cornet verloor in de eerste beurt 10 punten en kwam 8 punten tekort voor de overwinning, ondanks dat hij minstens 2 scrabbles meer gevonden had dan de andere scrabbelaars.

In de koude **wintermaanden**, als de sneeuw zachtjes neerwarrelt, is het tijd om gezellig binnen te zitten met een bordspel. Scrabble is een uitstekende keuze. Terwijl de temperatuur buiten daalt, kun je binnen genieten van de warmte en het gezelschap. Dit maakt de winterse avonden extra plezierig en versterkt de banden tussen vrienden en familie. De scrabblevereniging NTSV is één grote familie met **door(ge)winterde** scrabbelaars! Zij weten ongetwijfeld dat **doorwinteren** een werkwoord is. Er zijn een aantal woorden met 'winter' die minder in de mond liggen en eindigen op -winter.

Een **eenwinter** is een eenjarig kalf of veulen. En een **twinter** is een driejarige koe die haar tweede kalf krijgt. **Verwinteren** is een synoniem van **overwinteren**. De **voorwinter** is het begin van de winter, **nawinter** het laatste deel van de winter.

Er zijn allerlei woorden om **winterkou** te omschrijven : van **ijswinter**, **poolwinter** tot **vrieswinter**. Het **winteruur** zet sommige creatieve maatjes aan het fantaseren. Ze halen de breinaalden of de naaimachine uit de kast. Een **wintersok**, een **winterjas**, **winterrok**, **winterpet** of **winterdas** die je zelf ontwerpt maakt je trots!

In de moestuin kan je nog genieten van **winterprei**, **wintersla** of **winterui**. Ook **winterperen** en **winterappels** lachen je toe!

De natuur lijkt in **winterslaap**. Toch zijn de **winterbij** en de **wintermug** nog in de buurt.

De **ijslanders** nodigen ons uit voor een **winterreis** : slapen in een **winterbed**, in een **winterhut**, schaatsen op het **winterijs**, relaxen in de **winterzon** of wegdromen bij het noorderlicht en de **wintermaan**.

Lieve mensen, de **winterdip** wil ons soms een bezoekje brengen. Dan zit je met een **winterei**! Licht, lichaamsbeweging, sociaal contact en gezonde voeding doen dan de **winterka** snel vergeten!

Hou je taai!!!

Een blondje loopt een bank in Antwerpen binnen en vraagt om een lening. Ze zegt dat ze voor twee weken op zakenreis naar de Verenigde Staten moet en dat ze 10.000 euro nodig heeft.

De bankbediende antwoordt daarop dat de bank voor deze lening een onderpand nodig heeft.

Het blondje overhandigt de man de sleutels van een gloednieuwe Rolls-Royce die voor het gebouw geparkeerd staat en die ze graag als onderpand wil geven. De identiteit van het blondje wordt gecontroleerd en alles klopt, dus de bank gaat akkoord om de Rolls als onderpand voor de lening te accepteren.

Als ze weg is hebben de directeur en zijn personeel lol over het feit dat iemand een auto van een half miljoen als onderpand gebruikt voor een lening van maar 10.000 euro. Echt iets voor een blondje, zeggen ze al lachend. Een van de bankmedewerkers rijdt de Rolls in de ondergrondse garage van de bank en parkeert de auto daar.

Na twee weken keert het blondje weer en betaalt de lening terug, plus een rente van zo'n 45 euro. De bediende groet haar vriendelijk en zegt dat ze blij waren zaken met haar te kunnen doen. Maar hij geeft ook aan dat ze wel enigszins in verwarring zijn geraakt. Na haar vertrek hebben ze haar nog een keer nagetrokken en het bleek dat ze multimiljonair is. Waarom wou ze dan 10.000 euro lenen, terwijl ze toch zo rijk is.

Het blondje kijkt hem glimlachend aan en zegt in het Antwerps:

Woar kunde gai ver twee weken oewen auto in Antwaarpe parkeren ver moar 45 euro?

Turks fruit

Bernard Roose

Hoewel er veel mensen met een Turkse nationaliteit of een Turkse achtergrond in België wonen, zijn er toch maar weinig woorden rechtstreeks uit hun taal overgenomen in ons Nederlands. In het lijstje zijn “*chagrijn, divan, dolman, hamam, karavanserai, liman, limoen, moussaka, shoarma, sofa, sultan, sultana, turkoois*” niet opgenomen omdat die etymologisch eerder via andere talen (Frans, Italiaans, Arabisch, Grieks, Perzisch) aangeduid worden. Ook de meervouden worden gegeven. Smullen dus maar van dit Turks fruit.

AGA ('s)	heer
ARASTA ('s)	overdekte markt in verbinding met een moskee
AVLU ('s)	binnenplaats van een grote moskee
BAGLAMA ('s)	saz, tokkelinstrument
BAKLAVA ('s)	zeer zoet honinggebak met gemalen stukjes noot
BAKSISJ (-en)	fooi
BEDESTEN (-s)	overdekte bazaar bij een moskee
BEGUM (-s)	titel voor een koningin of dame van aanzien
BEI (-s)	eretitel
BULGUR/BURGUL	gerecht van gekookte en vervolgens gedroogde tarwekorrels
CAMI ('s)	gebedsruimte van een grote moskee
CEM (-s)	gebedsdienst
CHORBA ('s)	gebonden maaltijdsoep met kikkererwt en kruiden
DEDE (-s)	geestelijk leider van een alevitische gemeenschap
DEI (-s)	titel van een heerser
DERSHANE (-s)	collegezaal
DERWISJ (-en)	lid van een mystieke sekte, bekend om de draaiende dansbeweging
DOLMA ('s)	gerecht van druivenbladen gevuld met gekruide rijst en ingrediënten
DOLMUS (-sen)	busje met een lijndienst
DÖNER	kebab
DURUM (-s)	dunne pannenkoek van tarwemeel
EYVAN (-s)	nis met een koepelgewelf rond het centrale plein van een moskee
FERMAN (-s)	schriftelijke handelspas
FRANCALA ('s)	breed stokbrood, gebakken op Franse wijze
GIAUR (-s)	scheldnaam voor niet-moslims
GOLGAS	flanel, lichte wollen stof
HAN (-s)/ KAN (-s)	herberg voor karavanen
HAREM (-s)	vrouwenverblijf; alle vrouwen en bijzitten van een islamitische heerser
IMARET (-ten)	gaarkeuken voor armen en studenten
JANITSAAR	soldaat, voetvolk / mv. = janitsaren
JATAGAN (-s)	flauw dubbel gebogen grote dolk of kort zwaard
KAFTAN (-s)	lang bovenkledingstuk
KAÏK (-s)	houten vissersboot doorgaans met kajuit
KEBAB (-s)	gegrild vleesgerecht

KELEI (-s)	lang oosters tapijt
KEMENCHE (-s)	schootviool met twee snaren
KISMET	noodlot volgens islamitische opvatting
KÖFTE	gerecht van gebakken (lams)gehaktballen of -rolletjes met kruiden
KOLBAK (-s)/(-ken)	berenmuts
KÜLLIYE (-s)	bijgebouwencomplex van een moskee
KÜMBET (-s)	vrijstaand islamitisch grafmonument
LAHMACUN (-s)	pizza
LAVASH	zeer dun rond brood
LOKUM	Turks fruit
MERHABA	informele begroeting
MESCIT (-s)	kleine moskee zonder minaret
MIMBAR (-s)	kansel in een moskee, rechts van de mihrab
MINARET(-ten)	slanke moskeetoren
MINBAR (-s)	kansel in een moskee, rechts van de mihrab
MUEZZIN (-s)	moskeebeambte die vanaf de minaret de gelovigen oproept tot gebed
NARGILEH (-s)	waterpijp
NEY (-s)	bamboefluit zonder mondstuk, aangeblazen aan het uiteinde
ODALISK (-en)	haremvrouw; sluierdanceres
PADISJAH (-s)	titel van de sultan
PALLAS (-sen)	ruitersabel
PARA ('s)	munt
PASJA ('s)	titel; allenheerser badend in luxe
PESTEMAL (-s)	hamamdoek
PIDE (-s)	luchtige broodsoort
PILAV	rijst in vleesnat, vet, boter gekookt
PIRZOLA ('s)	gemarineerde lamskarbonade of -kotelet
PISHTAK (-s)	centrale toegangspoort van een karavanserai
RAKI	brandewijn / raki's in SWL >> g.mv. in Van Dale
REÏS (-en)	gezagvoerder van een koopvaardijship
SPAHI ('s)	infanterielid
TARAMA ('s)	mousse van viskuit en aardappelen
TEKKE (-s)	klooster voor soefi's
TUGRA ('s)	gekalligrafeerd monogram van een sultan
TULBAND (-en)	hoofddekseel; gebak
TÜRBE (-s)	grote torenvormige graftombe
TURK (-en)	Turks restaurant; moslim; struis persoon
VILAJET (-s)	provincie
WILAJET (-s)	provincie

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	
1	K		H					L	U	C	H	T	B	E	D	
2	A	R	E												I	
3	M	i	E												A	
4	I	O	N												C	
5	G	O													O	
6	E	L													N	
7	R							W	O	V	E	N			E	
8	S	T	I	J	F			J	E	N			U	F	O	S
9					R	A	A	K	T	E					N	
10				G	A	R	D	E	S						Y	
11			L	E	S	T	E								X	
12				Z				Z								
13				O	P	S	T	E	M	M	E	N	d	E	N	
14				N				V								
15	W	E	R	D			D	I	E	K	E	N	D	E		

Deelnemers	:	89
Beurten	:	20
Totaalscore	:	1006
Scrabbles	:	5
Solo's	:	1
Soloscrabbles	:	0
Hoogste beurtscore	:	119
Nulscores (gem./deelnemer)	:	1,10
Topscores (gem./deelnemer)	:	8,54
Scrabbles (gem./deelnemer)	:	1,01
Getrokken blanco's	:	7
Beurten met Q	:	3

GELEGDE SCRABBLES

Beurt	9	OPSTEMME
	11	DIEKENDE
	13	KAMIGERS
	14	CANDIDES - CYANIDES - DIACONES - NICADJES
	16	BESCHUIT - LUCHTBED

SOLO's - DUO's - TRIO's

Beurt	6	SOLO	Bert Leyssens met GARDES
--------------	---	------	--------------------------

TOPS - TOPPER(s)

Aantal	16	Jan De Ridder
---------------	----	---------------

NULLEN - TOPPER(s)

Aantal	5	Lars van der vekens en Juliette Van Pottelbergh
---------------	---	---

CRUCIALE ZETTEN en ANDERE WEETJES

Beurt	6	Met zijn solo wist Bert Leyssens 3 andere spelers hun eerste puntenverlies te bezorgen: Jan De Ridder, Rita Van de Ven en Lars van der vekens waren tot beurt 5 eveneens foutloos.
	9	Slechts 5 spelers wisten dat OPSTEMME punten zou opbrengen: Bram Wydooghe kwam hiermee aan de leiding. Rita Hofman, Marc Stepman, Marc Baelde en An Westyn waren de andere spelers die hiermee minstens 20 bonuspunten vergaarden!
	13	21 nulscores en minstens 51 verliespunten voor wie de scrabble niet had. Beurt 13 doet zijn 'reputatie' alle eer aan en zorgt voor een complete aardverschuiving.
	16	Deze laatste scrabblebeurt bracht de top 10 min of meer op zijn uiteindelijke plaats. Bertrand De Bouvere, Roland Van Der Jeught en Patrick De Smet werden kind van de rekening en zagen hun top 10-notering hier verloren gaan.

Scrabbelen was het spel dat we met familie en vrienden van kinds af speelden. Met 2, 3 of 4 rond een bord werden de Q, X en Y al eens aan de kant gelegd. Daar kwam plots verandering in.

Een vriend had via Germaine Valkenborgs gehoord van duplicate scrabble. Zijn woorden vergeet ik nooit: "Scrabble heeft een nieuwe dimensie gekregen!". De dinsdag daarna, begin 2000, troonde hij me mee naar Littera Tessenderlo. In de zaal zaten 25 spelers en het eerste woord dat werd gelegd was XOANA. Ik scoorde 37%, maar dat maakte niets uit, de scrabblemicrobe had me te pakken.

Enkele weken later spraken twee dames (Mieke Moonen en Erna Darcis) me aan en vertelden dat er ook in Genk een club was: Et*cetera. Voor mij was dat een heel verschil in kilometers, maar toch ging ik iedere dinsdag naar Tessenderlo, maar ook iedere donderdag naar Genk, waar ik lid geworden was.

We zitten inmiddels in 2008. Blijkbaar zorgde mijn enthousiasme voor het spelletje bij flink wat dorpsgenoten voor de nodige interesse. Kortom; op maandag 8 juni 2008 speelden we met 10 personen, in Café Wembley, onze eerste partij.

Een naam voor de club? Iets uit de rijke geschiedenis van ons dorp?

In de abdij werd een van de eerste Nederlandstalige teksten gevonden uit 1130: 'Tesi samanunga was edele unde scona, et omnium virtutum pleniter plena' (Deze gemeenschap was edel en schoon en vervuld van alle deugden). Een beetje te lang voor een titel. Dan maar iets verder de geschiedenis in. Circa 670 stichtte Sint-Landrada hier een abdij die in 880 door de Noormannen werd verwoest. Een dikke eeuw later vond Ida Van Bolen (de moeder van Godfried) dit zo een prachtige plaats, dat zij spontaan enkele honderden hectaren grond kocht en er een nieuw vrouwenklooster liet bouwen, waarvan zij de eerste abdis werd. Het oord kreeg de naam 'Monasterium Belisium'. Het voorvoegsel monasterium betekent kloosterkerk of munster. MUNSTER! Een scrabble dus!

Ons clubje groeide in die beginjaren als kool. Mede door het stoppen van de club uit Genk kreeg Munster heel wat geoefende spelers over de vloer. Het niveau ging met de week vooruit. Ook op de interclubs. In 2010, op de IC van Sint-Niklaas, eindigde Munster op de tweede plaats. Een toevalstreffer dachten velen. Edoch, in Ronse, op 29 augustus 2010, schoot Munster met Mieke Moonen, Guy Mangelschots en Rina Van Mierlo de hoofdvogel af. Op het einde van het seizoen werden we kampioen in reeks II. Voorlopig doen we het wat bescheidener op IC-gebied, maar heus er is beterschap in zicht.

Na wat omzwervingen in verschillende lokalen vonden we sinds 27 juni 2016 een vaste stek in zaal Sint-Jozef.

Ondertussen hebben we een traditie opgebouwd met een jaarlijkse 'Frunsterdag' (een contaminatie van Frany en Munster). Een dag per jaar voor alle leden en de vaste gastspelers met scrabble, lekker eten en gezellig samenzijn. En er kwam nog meer: de Voerendag. Iedere derde woensdag van juni trokken we met zijn allen naar Hostellerie de Cantarel in Sint-Martens-Voeren. Voormiddag een partij scrabble, 's middags lunch waarna een wandeling of een bezoek aan de siroopmakerij of de forellenkwekerij op het programma stond. Na de tweede partij schoven we aan voor een uitgelezen 5 gangenmenu. Op het prachtige terras werd tot laat in de avond nagekaart. Na 7 jaargangen kwam corona roet in het eten gooien. Maar voor alles is een oplossing. Zo hadden we in juni 2023 onze eerste Biesendag. In de Boomgaard in Rijkhoven was alles perfect geregeld. Tijdens de middaguitstap naar onze burens, het machtige domein Alden Biesen, werden de geschiedenisboeken bovengehaald, maar genoten we vooral van de prachtige tuinen.

Sedert vier jaar organiseren we in samenwerking met het NTSV een IC in Kleine-Spouwen. Als u dit leest zit het 21ste LK er weer op. Een wedstrijd waarin de spelers van Littera Tessenderlo en Munster, Bilzen een gooi doen naar de titel van 'Kampioen van Limburg'.

Deze initiatieven en de wekelijkse partijen, waaraan gemiddeld 23 scrabbelaars deelnemen, kunnen enkel gerealiseerd worden door de samenwerking van leden die de handen uit de mouwen durven steken. En gelukkig, die zijn er. Zolang als we op de inzet van onze scrabbelaars, zowel voor, tijdens en na de partij, kunnen rekenen, zullen er nog heel wat scrabblewoorden de revue passeren in de zaal in Eik.

Artistiek hoekje

Sinds de prehistorie vinden we aanwijzingen, bijvoorbeeld op grottekeningen, van het bestaan van dansen. Bij alle volkeren vinden we een vorm van dansen terug. Er wordt gedanst om de goden gunstig te stemmen, voor het bekomen van goede oogsten, voor de vruchtbaarheid, om de ziel te laten voortleven enz. Dans als vermaak vinden we terug bij de oude Grieken en Romeinen. Hier een lijst dans-gerelateerde woorden, zowel van technische benamingen van dansbewegingen als de benaming van dansen op zich.

ACRODANS (-en)	dans waarbij klassieke danstechnieken worden gecombineerd met acrobatische oefeningen	
AFKLAPPEN (ww.)	bij dans te kennen geven dat de beurt van een danser voorbij is	
ALLEMANDE (-s)	dans van Duitse oorsprong, in 2/4-maat met een langzaam walsachtig tempo	
ANGLAISE (-s)	18e-eeuwse Engelse dans	
AWASA ('s)	feestelijke dans van marrons	
BAJADÈRE (-s)	iemand die oriëntaalse dans uitvoert (figuurlijk)	
BALBOEKJE (-s)	dubbelgevouwen kaart of klein boekje waarin een dame tijdens een bal noteerde aan wie zij een dans had toegezegd	
BEATDANCE (-s)	dans met het ritme van beatmuziek	
BOLERO ('s)	langzame Spaanse nationale dans met begeleiding van zang en castagnetten	
BUTOH (-s)	moderne, zeer gestileerde Japanse dans, uitgevoerd door dansers met een witgeschilderd gezicht	
CADANS (-en)	het overeenkomen van de dansbeweging met de maat van de muziek	
CAKEWALK (-s)	aan het eind van de 19e eeuw populaire, door overdreven dansbewegingen gekenmerkte dans, ontstaan uit een persiflage van de formele Europese dansen door zwarte slaven	
CAMBRÉ (-s)	basisbeweging bij ballet en dans, waarbij het bovenlichaam naar voren, achteren of opzij gebogen wordt	
CANCAN (-s)	populaire revuedans met veel froufrou	
CHACONNE (-s)	oorspronkelijk een dans, later een muziekstuk dat op een steeds herhaald basmotief in 3/4-maat nieuwe variaties uitvoert	
COURANTE (-s)	oude Franse dans in driedelige maat met snel tempo	
CSARDAS (-sen)	Hongaarse volksdans	
CUMBIA ('s)	Zuid-Amerikaanse, Colombiaanse dans	
DANSFILM (-s)	muziekfilm met zang en dans	
DANSMAGIE (g.mv.)	door de dans bedreven magie	
DANSREI (-en)	aantal personen die samen een bepaalde dans uitvoeren	
DEMI-PLIÉ (-s)	basisoefening bij ballet en dans, waarbij de knieën gebogen worden terwijl de hielen op de grond blijven	
DIERENDANS (-en)	pantomimische dans waarbij dierenmaskers worden gedragen	
DISCODANS (-en)	dans op discomuziek	
FANDANGO (-s)	Spaanse volksdans in driekwartsmaat voor twee personen, met begeleiding van gitaar en castagnetten	
GAVOTTE (-s)	muziekstuk en dans, in tweedelige maatsoort met sterk gemarkeerde accenten en matig tempo	

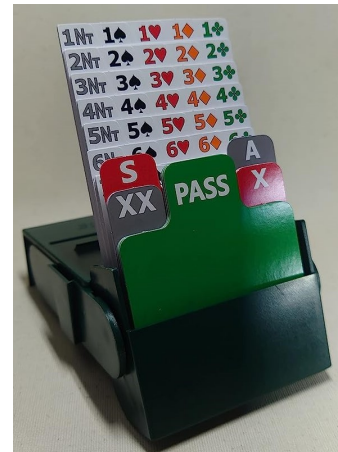
HAKA ('s)	ceremoniële dans van de Maori bestaande uit een reeks gebaren en kreten, gericht tot de goden	
HEUPDANS (-en)	dans die voornamelijk bestaat uit bewegingen van het bekken	
HOELA ('s)	dans van de Hawaïaanse vrouwen, ook hoelahoela genoemd	
HOFDANS (-en)	dans zoals die aan een vorstelijk hof wordt of werd uitgevoerd	
JIVE (-s)	Amerikaanse dans op jazz- of rock-'n-rollmuziek	
KEUZEDANS (-en)	dans waarbij de partner uit een kring gekozen wordt	
KRACHTDANS (-en)	vitaliserende dans, dans om levenskracht op te doen	
KRIJGSDANS (-en)	dans die bij sommige volken de krijg voorafgaat	
LAMBADA ('s)	sensuele Zuid-Amerikaanse dans, waarbij de lichamen van de partners steeds met elkaar in contact blijven	
LANCIERS (is een mv.)	een oude dans	
LÄNDLER (-s)	oude Duitse boerendans in 3/4-maat, een van de grondvormen van de wals	
LIMBO ('s)	oorspronkelijk Zuid-Amerikaanse dans waarbij je met een achterwaarts gebogen lichaam onder een lat door danst die steeds wat lager wordt gelegd	
MALAMBO ('s)	nationale dans van de Argentijnse gaucho's	
MERENGUE (-s)	populaire dans in de Dominicaanse Republiek en Haïti met Spaanse en Afrikaanse elementen	
MOONWALK (-s)	door Michael Jackson gepopulariseerde dans waarbij de voeten zo bewegen dat het lijkt alsof je een achterwaartse ruimtewandeling maakt	
NAAKTDANS (-en)	dans door iemand die naakt is	
OFFERDANS (-en)	sacrale dans bij het offeren	
POGO ('s)	wilde, vrije dans bij punkmuziek, gekenmerkt door op en neer springen	
RAGTIME (-s)	gesyncopeerde dansmuziek, voorloper van de jazz	
REGENDANS (-en)	rituele dans voor een regengod	
RELEVÉ (-s)	basisbeweging bij ballet en dans, waarbij het lichaam zich op de tenen verheft	
RETIRÉ (-s)	basisbeweging bij ballet en dans, waarbij een voet langs het standbeen tot aan de knie wordt bewogen	
RIGAUDON (-s)	Provençaalse dans, verwant aan de bourree	
SAMBA ('s)	een uit Brazilië afkomstige moderne dans	
SARDANE (-s)	nationale dans in Catalonië	
SEMA ('s)	werveldans = rituele dans van de derwisjen die in een wijd gewaad rondwervelen over de grond	
SETDANS (-en)	dans waarbij vier paren gezamenlijk bepaalde dansfiguren uitvoeren	
SHIMMY ('s)	societydans met ragtimekarakter	
STEPDANS (-en)	dans met stappende passen	
SWISH (-es)	dans waarbij je met je heupen wiegt en met je armen voor en achter het lichaam langs zwaait	
TANDAK (-s)	soort van Javaanse dans met betaalde dansmeisjes	
TUMBA ('s)	carnavaleske dans uit het Caraïbische gebied	
VUURDANS (-en)	dans bij de verering van het vuur	

BRIDGE

In Deurne bij Antwerpen bevindt zich het clubhuis van Riviera, een van de grootste bridgeclubs in Vlaanderen. Een zeer actieve club... een **bridger** vindt hier alles naar wens.

In de lokalen van deze club worden bijna elke dag **drives** georganiseerd, dit zijn bridgewedstrijden voor een groot aantal paren. Daarnaast worden ook nationale en internationale bridgetornooien ingericht en er zijn ook het ganse jaar door zeer interessante lessen voor beginnende en gevorderde spelers, gegeven door Koen Goedleven.

Bridge is een kaartspel en wordt gespeeld met 52 kaarten en 2 teams van 2 personen. Het team Noord-Zuid en het team Oost-West. Het **zitsel** (de verdeling van de kaarten) gaat van tafel tot tafel, wat wil zeggen dat het resultaat niet afhankelijk is van 'geluk met de kaarten' of 'goeie kaarten krijgen'. Dezelfde verdeling wordt gespeeld door elke tafel.

Spelers proberen door middel van een **biedplan** een contract te maken om de **manche** of een **slem** te spelen. Het zou 5 pagina's in beslag nemen om hier de eerste beginregels te beschrijven, dat is zeker de bedoeling niet, maar onderstaand een kleine verklarende woordenlijst.

- AFSPEL (-en) zo proberen te spelen dat je geen schade maakt
- BIEDPLAN (-nen) plan om de juiste biedingen te kunnen maken met het zitsel
- DOUBLET (-ten) bod waardoor winst of verlies van het door de tegenspeler gedane bod extra punten oplevert
- REDOUBLET (-ten) een bod dat door de tegenstanders al gedoubleerd is opnieuw doubleren
- DOUBLETON (-s) de enige twee kaarten die je van een bepaalde kleur hebt
- DOWNSLAG (-en) slag die een speler tekortkomt om een contract te maken
- DUMMY ('s) de speler die zijn kaarten open op tafel legt
- HARTENSNIT (-ten) een slag trachten te maken met de laagste van twee harten (bv. vrouw en aas) in de verwachting dat zich geen daartussen liggende kaart (die dan gesneden wordt) in handen van de volgende speler bevindt. Opgepast! De termen **klaverensnit**, **ruitensnit** en **schoppensnit** worden door de SWL niet aanvaard
- HERDUBBEL (bw.) een dubbel, verdubbeld
- IMP (-s) international match point / internationaal wedstrijdpoint
- KIEBITZEN bij een spel staan toekijken (alleen onbepaalde wijs)
- MANCHE (-s) spel dat het aantal geboden slagen oplevert (halve robber)
- MANCHEBOD (-biedingen) zodanig bod dat er een manche moet worden gehaald
- OVERSLAG (-en) slag die gemaakt wordt boven het geboden contract
- REDBOD (-biedingen) bod dat beoogt een spel te redden, ook uitneembod genoemd
- REVERSE (-s) bod in de tweede beurt dat op twee-hoogte (8 slagen) een hogere kleur noemt dan het eerste bod.
- ROBBER (-s) twee gewonnen manches, ofwel achtereenvolgens ofwel met daartussenin een manche voor de tegenpartij
- SINGLETON (-s) de enige kaart die je van een bepaalde kleur hebt
- SLEM (g.mv.) alle slagen halen, of 'kleine slem' ...alle slagen op één na
- STOPBOD (-biedingen) als afwijzend of laatst bedoelde bod
- VOLGBOD (-biedingen) bod na het openingsbod

Floris van Ouwerkerk wint Keistadtoernooi met grote overmacht

Het Keistadtoernooi van Lettergreep Amersfoort was decennialang een puntenscrabble-toernooi maar door tanende belangstelling voor deze speelwijze besloot Lettergreep er dit jaar voor het eerst een duplicate-wedstrijd van te maken.

Vijfentwintig spelers schreven zich in en onder leiding van Twan Swenker werden twee partijen afgewerkt in het bekende buurtcentrum.

In de eerste partij was SPOKIGEN direct een dilemma voor veel spelers maar wie dit woord kende of aandurfde mocht 77 punten noteren.

Met AFROESTE kwam daardoor een negenklapper voor 185 punten op het bord en dit was voor weinigen een probleem.

BESPREK leverde 115 punten op dankzij de computer want niemand van vlees en bloed maakte dit woord, wel waren er lager scorende mogelijkheden.

Dan pakte Floris flink uit met 111 punten voor FISHEYE en dit was minstens 58 punten meer dan de rest wist te vinden waarna de computer ons in beurt tien nog eens wist te verrassen met TREURROL voor 66 punten. In beurt 11 ging Floris vrolijk verder met de solo NECROSE (59) en daarna kwam er ook nog een scrabble BOWLEND voor 97 punten op het bord en werd een eindstand van 1173 punten voor het theoretisch maximum bereikt. Floris won met 1077 en dat was 100 punten meer dan nummer twee, Christine Smulders, en Wesley Eikenaar eindigde als derde met 955.

Na de pauze volgde partij 2 en hier vielen vier scrabbles te noteren, STRAMPEN in beurt tien voor 88 punten en na de pauze GEHEIMEN (100), NOSSENDE voor 113 punten en in de laatste beurt NEERJAGE (solo Floris) voor 95 punten. Bijzonder was dat Floris bijna 100% haalde, alleen op ARYL (28) in beurt 13 (!) moest hij vier puntjes toegeven. Maar een ongekende prestatie natuurlijk om met 1002 op een maximum van 1006 de partij te winnen. Hier was niets tegen te beginnen, wisten de andere spelers ook. Jos van Rooijen werd tweede en Renate Verheijen van Swentibold uit Born speelde sterk en pakte "brons".

Al met al een goed georganiseerde wedstrijd met een verdiende winnaar en de tombola na afloop viel ook in de smaak en eenieder ging bepak en bezakt huiswaarts.

Maximum 2179

Floris van Ouwerkerk	2074
Jos van Rooijen	1885
Wesley Eikenaar	1829
Bert van der Loo	1799
Mieke Moonen	1774
Prateeksha Bouma	1751
Carla Adelaar	1728
Trees van Dongen	1717
Jeroen Kramer	1687
Renate Verheijen	1652

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O
1	D	O	E	K	O	E	N	S				W			G
2					B	E	N	O	E	M	E		M	U	
3						K	I	F	T	E	N	D	E	N	
4							J				S		E	N	
5				N			E						R	E	
6				A			N	Q					L		
7	G			R			D	A			W	E	L		
8	E			B	O	D	D	E	R	T		H	A		U
9	Y		C	E					S		E	X		R	
10	O		L	I							R			K	
11	G		I	E			O			Z	A	A	I	T	
12	A	F	P	U	N	T	E	N			S				
13							Z				J				
14							E				e				
15							N			P	S	y	C	H	

Deelnemers	:	98
Beurten	:	19
Totaalscore	:	1129
Scrabbles	:	6
Solo's	:	2
Soloscrabbles	:	0
Hoogste beurtscore	:	104
Nulscores (gem./deelnemer)	:	0,56
Topscores (gem./deelnemer)	:	8,10
Scrabbles (gem./deelnemer)	:	3,74
Getrokken blanco's	:	6
Beurten met Q	:	2

GELEGDE SCRABBLES

Beurt	Aantal	Woord
Beurt	1	BODDERT
	2	BESNIJDE - BESNIJDT - BIJSNEED - BLINDJES - DIENSTJE - DRINKJES - EINDJES - HIJSENDE - IJSDOZEN JANDOSIE - NISDOPE - ONTIJSDE - SNIJDEND - SNIJDERE - SNIJENDE
	4	AFPUNTE - AFPUNTEN
	5	KIFTENDE
	12	DOEDOELS - DOEKOENS - DOEKOES - DOORKEEK - GEKOOSDE - KOEDOES - KOOIENDE - NEERDOEK - OPDOEKE - OPDOEKEN - ROEKOEDE
	15	HARNASJE - HERASJE - HERENJAS - RANCHJES - REACHJES - SHARETJE - SJACHERE

SOLO's - DUO's - TRIO's

Beurt	Aantal	Wording	Spelers
Beurt	6	TRIO	Wesley Eikenaar, Frans Symons en Lien Coenen met GEYOGA
	9	SOLO	Dirk Van Den Herrewegen met MEERLE
	13	SOLO	Christine Vandewalle met BENOEM
	17	TRIO	Bram Wydooghe, Herman Theys en Danny Crabbé met PSYCH

TOPS - TOPPER(s)

Aantal	Spelers
13	Wesley Eikenaar

NULLEN - TOPPER(s)

Aantal	Spelers
2	An Verbeke - Juliette Van Pottelbergh - Marjan Vinck - Johan Vanluchene- Lutgard Torfs - Miet Quintens - An Westyn - Kris De Beule - Anny Boelens - Agnes Verhaegen - Hilde Decabooter - Monique Wybo - Betty Fonteyn

CRUCIALE ZETTEN en ANDERE WEETJES

Beurt	Wording	
Beurt	1	25 spelers wisten onmiddellijk een voorsprong van 54 punten te vergaren op de rest van de scrabbelaars. De top 6 van de uitslag was hiermee al gaan vliegen.
	5	Wie in deze beurt de enige mogelijke scrabble niet vond, was ook minstens 49 punten kwijt.
	6	Wel GEYOGA, maar geen GEGYM. 7 spelers haalden hier een nulscore, meteen ook de beurt met de 'meeste' nullen.
	9	Hier verloor Wesley Eikenaar pas zijn eerste 3 punten. Sterk!
	15	Deze scrabblebeurt zorgde voor wat verschuivingen. 3 spelers (Christine Smulders-Feijen, Frans Symos en Paul Serneels) vonden (g)een 'kleinere' scrabble en verdwenen hierdoor uit de top 10.

De eerste 2 in te vullen woorden vormen samen een anagram van het laatste woord. De eerste letters van die anagrammen vormen van boven naar beneden een gezegde.

1.	proeflokaal - bedrog - schrijfgerief
2.	slet - streel - volmaakt
3.	tweetal - Aziatisch hoefdier - beoefenaar van vechtsport
4.	kostuum - vervolgens - deel van een dak
5.	lang, smal stuk hout - hevig - voetbalploeg
6.	verbittering - schrijfgerief - tergen, sarren
7.	duw - verkrijg - term uit voetbalsport
8.	vallei - telwoord - minpunt
9.	biljartstok - in muur - poetsen
10.	uitgeput - kippenhok - kolossale
11.	zoogmoeder - hinder, storing - nooit
12.	explosief - kijk - levende dode
13.	deksel - roep - romance
14.	karaf, kruik - plaag - wenen
15.	fopspeen - sterke drank - bruikbaar

1.	o o o	o o o	o o o o o o
2.	o o o	o o o	o o o o o o
3.	o o o	o o o	o o o o o o
4.	o o o	o o o	o o o o o o
5.	o o o	o o o	o o o o o o
6.	o o o	o o o	o o o o o o
7.	o o o	o o o	o o o o o o
8.	o o o	o o o	o o o o o o
9.	o o o	o o o	o o o o o o
10.	o o o	o o o	o o o o o o
11.	o o o	o o o	o o o o o o
12.	o o o	o o o	o o o o o o
13.	o o o	o o o	o o o o o o
14.	o o o	o o o	o o o o o o
15.	o o o	o o o	o o o o o o

Oplossing uiterlijk op 1/03/2024 naar: dewordenaar@ntsv.eu

De winnaar zal worden uitgeloot op de IC Chipka Aalst op 9/03/2024.

Kom je niet naar de interclub, geen probleem, je prijs wordt aan iemand van je club meegegeven.